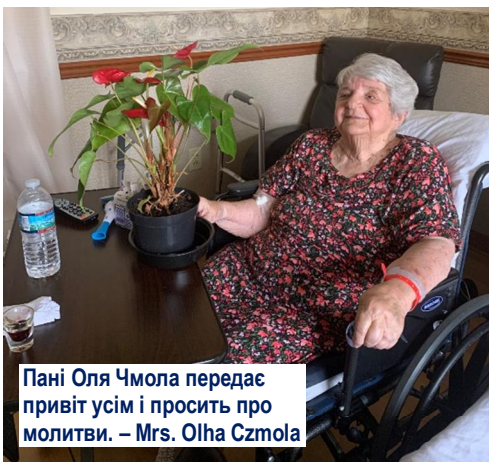

Через Польщу до України. Андріана Ємчук з донькою Соломією і мамою Ярославю Ткачук

LUC meeting, as we prepare for this year's Convention on September 22-24

Пані Оля Чмола передає привіт усім і просить про молитви. – Mrs. Olha Czmoła

Aleksander Savka (left) and Anastasia Savka (right).

God Bless!

Анастасія в очікуванні, що б була охрещена.

На Многая Літа батькам і цілій родині!

✠ № 28 JULY 09 2023 ✠

SAINT NICHOLAS UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА СВЯТОГО МИКОЛАЯ

№ ПІД ОПІКОЮ ПРЄЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ ОДІГІТРИЇ

28 UNDER THE PROTECTION OF MOTHER OF GOD

CHURCH BULLETIN

July 9 – 2023 – 9 липня

ЦЕРКОВНИЙ ВІСНИК

During the night on July 6, 2023 a terrifying and cynical rocket strike on Lviv and the Lviv Oblast

Вночі 6 липня російські окупанти завдали страшного цинічного ракетного удару по Львову та Львівщині. Ворог атакував Львівську область з Чорного моря ракетами «Калібр». Це найбільш руйнівна атака по мирному населенню на Львівщині від початку повномасштабної війни.

Андріана у четвер написала що по приїзду в Україну: »Все було спокійно і без тривоги до нинішньої ночі, коли москалі вдарили по житловому будинку у Львові, внаслідок чого восьмеро людей загинуло...»

Постраждали 34 людини. Руйнувань зазнали: понад 30 будинків, більше ніж 250 квартир, 10 гуртожитків, будинок дитини, два виші, санаторна школа.

У Львові оголосили дводенну жалобу для вшанування загиблих внаслідок ракетної атаки на місто.

Ракетний удар припав на будівлі в межах 200 метрів від університетського містечка Українського католицького університету. Чотири університетські будівлі зазнали пошкоджень, ніхто на території самого університетського містечка не постраждав. Зараз відбувається ідентифікація всіх пошкоджень та їх усунення. УКУ готовий надати тимчасове житло тим, хто був змушений покинути свої домівки і хто втратив все внаслідок ракетного удару.

CHURCH BULLETIN

July 9 – 2023 – 9 липня

ЦЕРКОВНИЙ ВІСНИК

LITURGICAL SCHEDULE

St. Nicholas Ukr. Cath. Church
Церква Святого Миколая
(Під Опікою П.Д.М.)
ПОРЯДОК СВ. ЛІТУРГІЙ

4:30 PM For Parishioners – **STREAMING**
За Парохіян

July 9: 6 S. aft. Petecost – 6 Н. по 3. Св. Д.
No noon Liturgy

Monday, July 10 липня, понеділок

9:00 AM +Ольга Носієвич – 40 д. І панахида
(Анна Мельник)

Tuesday, July 11 липня, вівторок

9:00 AM +Михайло Балишак – 40 д. І панахида
(Марія Боднар і родина)

Wednesday, July 12 липня, середа

10:00 AM За здоров'я та Боже благословення
синів Олега і Мартина, невістки Сарі
та внуків Олександра і Анастасії
(Олександра Савка)

Thursday, July 13 липня, четвер

9:00 AM +Jim Needham – 40 d. & Panachyda
(Ron & Maureen Martin)

Friday, July 14 липня, п'ятниця

9:00 AM +Орися, Ромко, Любко
(родина Перейма)

Saturday, July 15 липня, субота

(11:00 AM На Холодному Ярі – at SUM Camp)

4:30 PM +Emil Marc (LUC) **STREAMING**

July 16: 7 S. aft. Petecost – 7 Н. по 3. Св. Д.
No noon Liturgy

Eternal Light burns

For all the sick and the suffering
For all wounded in the war in Ukraine
God hear us and have Mercy!

Вічне світло в честь Преч. Діви
Марії горить за всіх, що віддали
своє життя у війні в Україні та
За скору перемогу України

9 липня: 5 Н. По 3. Св. Духа **STREAMING**

10:00 р. +Др. Уляна Лоза (Л.У.К. – L.U.C. Niag. Fr.)
(4:30 в. На Пластовому Таборі)

12 липня-середа: Свв. Апп. Петра і Павла

5:30 в. За Парохіян - For Parishioners

16 липня: 6 Н. По 3. Св. Духа **STREAMING**

10:00 р. +Олексій Хома (брат Роман)

Parish Picnic – August 6, 2023

Reminder:

Our Annual Picnic is 4 weeks away!

Help is needed.

We need Theme Baskets, Baked Goods,
(Contact Luba Joven and Olga Pucak
about donating baked goods)
and Kitchen Items for the kitchen jar game.
(Make sure items are not expired).

Without donations there is no Kitchen Jar
Game. Help also needed at various booths
and in the kitchen the day of the picnic.
If you would like to donate money for a
basket, please do so by July 30th.

We will also need help setting up tents,
tables and chairs on Saturday,
August 5th at 9:30 AM.

You can drop off the
Theme Baskets in the Church Hall
Saturday and Sundays after Liturgy.

We will be making varenyky on
Saturday, July 22, at 8:30 A.M.
WE NEED YOUR HELP!!!

Christina H. Arthurs, Attorney
716.853.5100 or carthurs@lippes.com
Estate Planning & Probate | Real Estate
Immigration | Corporate

Albany | Buffalo | Florida | New York | Toronto Area | Washington, D.C.
lippes.com

Attorney Advertising.
Prior results do not guarantee a similar outcome.

KARYCZAK'S

AUTOMOTIVE

995 ABBOTT ROAD • BUFFALO, NEW YORK 14220

COMPLETE AUTO REPAIRS / N.Y.S. INSPECTION •
FOREIGN & DOMESTIC CARS •
TRANSMISSION ADJUSTMENTS & REPAIRS •
WHEEL ALIGNMENTS & TIRES •
BATTERIES / AIR CONDITIONING & ACCESSORIES •
MUFFLER & EXHAUST SYSTEMS •

TOWING SERVICE - ALL WORK GUARANTEED

822-1574 FAX 825-7428 827-8895

Proud to Support
St. Nicholas Ukrainian Catholic Church

Buszka Funeral Home
Director Peter D. Stachowski

2005 Clinton Street at S. Ogden, Buffalo New York 14206

(716) 825-7777 www.buskafuneralhome.com

Another location at:

2085 Union Rd., West Seneca one block North of Clinton.

New spacious location fresh and modern facility.
Onsite Chapel separate from large viewing rooms.
Lower level has a new café plus reception hall for
family use.

Сердечна подяка усім спонзорам!

Real Estate Services

Ask me about
the 100% Money
Back Guarantee!

JENNY PFEIFFER-NOWADLY
Licensed Associate Real Estate Broker

4909 Transit Road • Depew, NY 14043

Cell: 716.523.6693

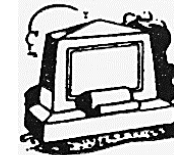
Office: 716.656.8999 • Fax: 716.825.4911

jennypfeiffer@howardhanna.com

HowardHanna.com

PHONE 893-1025

Fusani &
Kuhn's Monuments, Inc.

2398 GENESEE ST.
BUFFALO, N.Y. 14225

ASK FOR TOM

Wilhelmina E. Klimeczko
Janine R. Klimeczko
Michael A. Klimeczko
Licensed Directors

Pietszak

FUNERAL HOME

Orlowski-Pietszak Funeral Home

www.Pietszak.com 897-2400

Continuing a Tradition of
thoughtful Personalized Service

806 Clinton St. 2400 William St.
Buffalo, 14210 Cheektowaga, 14206

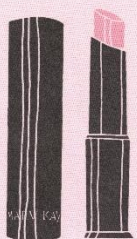
Thanks are extended to all Sponsors!

MARY KAY

The Best Times to Reach Me
Call me any time!
I look forward to
hearing from you.

Ulana Scheidle
Independent Beauty Consultant

MARY KAY

3498 Stevenson Court
Wheatfield NY 14120
(716) 628-7882

uscheidle@verizon.net
www.marykay.com/uscheidle

EURO DELI AND GIFTS

www.eurodelisausage.com

LUNCHES &
SANDWICHES
SERVED DAILY

For All of Your Old World Favorite Products, Just
Around The Corner. Stop In & Take a Look.

Many Varieties of:

Bologna • Salami • Fresh Polish Sausage • Head Cheese • Garlic Sausage • Smoked Fish
European Beer • Kefir/Butter • Condiments • Pierogi (Homemade) - Many Varieties
Smoked Sausages • Bacon (Bozek) • Canadian Bacon • Blood Kishka (Homemade)
Polish Hams • Caviar • Kvas Drink • Cheese • European Chocolates • Pickles/Tomatoes

4166 Union Rd.,
Cheektowaga, NY (In Airport Plaza) 630-0130
2321 Millersport Hwy.
Amherst (Getzville Plaza) 688-1495

PROFESSIONAL COLLISION SERVICES & MORE
RED STAR

Nick Hurmak
OWNER
(716) 316-2540
Alexander Arutunian
MANAGER
(716) 578-8185

112 DELAWARE STREET
TONAWANDA, NY 14150
FAX: (716) 260-1254
www.redstarautomotive.com

UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION / УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА

Become a member of Ukrainian FCU and save money with lower rates on loans, make money with higher interest on your savings, and save time with our convenient online services!

PERSONAL & BUSINESS FINANCIAL SERVICES
SAVINGS & CHECKING ACCOUNTS | SHARE CERTIFICATES | MONEY MARKET | IRA | LOANS | MORTGAGES | VISA CREDIT & DEBIT CARDS | MONEYGRAM | INTERNATIONAL AND DOMESTIC WIRE TRANSFERS | ONLINE SERVICES | NOTARY PUBLIC | TRANSLATIONS | SCHOLARSHIPS | ПЕРСОНАЛЬНІ ТА БІЗНЕСОВІ ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ | ОЩАДНІ ТА ЧЕКОВІ РАХУНКИ | СЕРТИФІКАТИ | М.М | ПЕНСІЙНІ РАХУНКИ | ПОЗИКИ | КРЕДИТИ НА НЕРУХОМІСТЬ | ПЛАТІЖНІ КАРТКИ VISA | MONEYGRAM | ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ | ЕЛЕКТРОННІ ПОСЛУГИ | ПОСЛУГИ НОТАРІУСА | ПЕРЕКЛАДИ | СТИПЕНДІЇ

Buffalo Branch Ukrainian Home Dnipro 562 Genesee Street Buffalo NY 14204 (716) 847-6655 www.ukrainianfcu.org	Amherst Branch Ellicott Creek Plaza 2882 Niagara Falls Blvd Amherst NY 14228 (716) 799-8385 www.ukrainianfcu.org
Business Hours Closed Wednesdays, Mon., Tuesday, Thursday 9:30 am - 5 pm Friday / ' ' 9:30 am - 6 pm Saturday / 9 am - 1 pm	Business Hours Closed Mondays, Tuesday - Thursday 9:30 am - 5 pm Friday / ' 9:30 am - 6 pm Saturday / 9 am - 1 pm

Membership subject to eligibility.
Federally insured by NCUA.

DNIPRO ДНІПРО

Ukrainian Cultural Center
562 Genesee St. Buffalo, NY 14204 856-4476
www.UkrainiansOfBuffalo.com
facebook.com/DniproUkrainianCulturalCenter

Lounge is OPEN every Friday 5-9 pm.
Підтримайте Ваш Народний Дім

2023 Stamford Bishop's Appeal

Each member of our Parish is also a member of the Eparchy and should support and participate in this fundraiser. We received the contributions:

By mistake these names were left out of the June 4th bulletin:

Gary & Kacy Plotycia - \$700.00
Akacia Belmega - \$100.00
Halyna Pryshlak - \$100.00
Halyna Biloholowskyj - \$100.00
Bogdana Poharatnyj - \$20.00
Mary Warren. - \$50.00
Harry Plotycia - \$15.00

Thank you for understanding.

New donations from this week:

Nadia Marc - \$250.00
Volodymyr & Maria Fedak - \$100.00
Emilia Harasymchuk - \$100.00
Lesia Ananiadis - \$100.00
Vera Marc - \$100.00

Total collected

as of July 6, 2023 - **\$6,685.00**

2023 Goal for our Parish - **\$7,500.00**

Still needed to reach our goal - **\$815.00**

Thank You for your GENEROSITY!

Сердечна подяка за ваші пожертви!

Конвенція Ліги Українців Католиків

Відбудеться 22-24 вересня, 2023

Просимо по змозі взяти участь.

<https://leagueofukrainiancatholics.org/>

JOIN US AS WE CELEBRATE THE

90TH ANNIVERSARY OF THE

LEAGUE OF UKRAINIAN CATHOLICS

SEPTEMBER 22-24, 2023

COUNTRY INN & SUITES, WEST SENECA NEW YORK

Birthday wishes to the following parishioners who celebrate a birthday in July

- Peter Stasiuk 1
- Irene Tship 1
- Michael Liddell 2
- Halyna Pryshlak 2
- Emilia Swiatkiwskyj 3
- Dianna Serediuk 4
- Vasyl Kurlak 5
- Jay Moczerniak 6
- Anna Kurlak 7
- Rose Serediuk 7
- Lesia Ananiadis 7
- Matthew Ladd 11
- Peter Petryshyn 11
- Martin Savka 13
- Natalia Soloczynsky 14
- Jurij Krupa 16
- Alexander Procyk 18
- Ulana Scheidle 21
- Mary Obermiller 23
- Francesca Jakubowsky 24
- Yurij Hreshchyshyn 27
- Mary Ilkiwskyj 28
- Margarite Nelson 30
- MaryAnn DuBois 31
- Dakota Judge Ray Bartlet 31

And our children

- Eliza Mason Arthurs 1
- Ilya Semen Darmograi 3
- Alexander Michael Savka 7
- Melody Paige Tship 8
- Alana Pawlyna Chwesik 14
- Noah Jacob Bader 15
- Jackson David Bader 19
- Maya Kimberly Welsh 19
- Emeryk Francis Mychajliw 25

Many Happy Years!

На Многая і Благая Літа!

The Ukrainian Congress Committee
of America, Inc.,

Buffalo Branch invites everyone to attend
Ukrainian American Day

Celebrating the 32nd Anniversary
of Ukrainian Independence

Sunday August 27, 2023

at the Ukrainian Cultural Center
"Dnipro"

562 Genesee St., Buffalo, NY

Hours: 1:00 pm – 8:00 pm
Prayer of Thanksgiving
("Moleben") at 1:30 pm

Authentic Ukrainian food,
live vocalists and musicians,
Ukrainian dancers,
art displays, craft vendors,
full selection of Slavic beer,
huge basket raffle, bounce house and
children's activities.

FREE ADMISSION
Ample parking available

For more information contact:

Akacia Belmega: 674-4916

Please visit our new website:

www.UCCABuffalo.org

The Ukrainian Congress Committee of
America, Inc., Buffalo Branch

Thanks our Sponsor:

UKRAINIAN **УКРАЇНСЬКА**
FEDERAL CREDIT UNION ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА

Sisters Servants of Mary Immaculate

69th Holy Dormition Pilgrimage

August 12-13, 2023

Sloatsburg, New York

*Mary, Mother of God, watch
over us and our beloved
Nations with your noble
protection."*

"Tropar from Pokrov"

Most Rev. Bohdan Danylo
Bishop of the Eparchy of Parma
Homilist

Sr. Theresa Matwe, SSMI - Presenter

Servant of God - Father Jeremiah Lomnyskyj, OSBM
Co-Founder of the Sisters Servants of Mary Immaculate
Saturday, August 12 & Sunday, August 13 at 2:00 PM

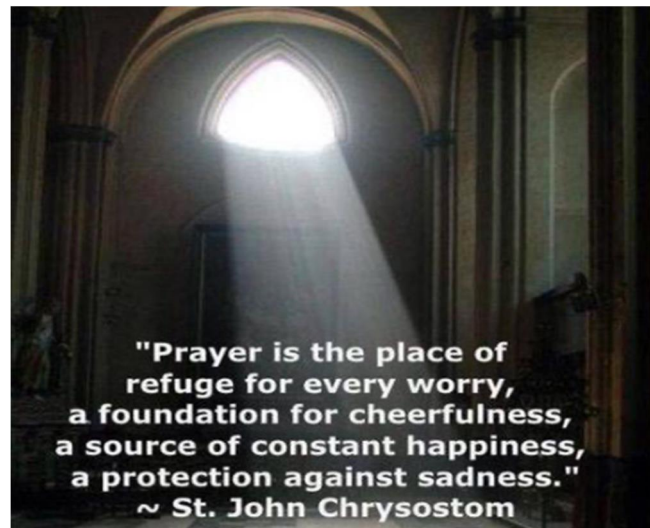
«Марія, Мати Божа, бережи нас і збережи улюблені
Народи своїм благородним захистом.»

12-13 серпня, 2023

69та Успенська Проща

Сестри Службениці Непорочної Діви Марії

Слоцбург, Нью Йорк

"Prayer is the place of
refuge for every worry,
a foundation for cheerfulness,
a source of constant happiness,
a protection against sadness."
~ St. John Chrysostom

- CHURCH KITCHEN is now **CLOSED**
Check with us later.
- Thank you for your help and patronage!
- Thanks are extended to all volunteers!
- Coffee Hour - Usually Every Sunday after
Liturgy in Church Hall.

See you there!

HAVE A BLESSED DAY!!!

TOP'S GIFT CARDS:

Please help us
raise money for
our Church by
purchasing Top's
Gift Cards from
us. If you buy in Tops anyway, why not help. You
do not lose or gain anything by doing this, but our
Church will benefit greatly. We receive back 5% of
your spending. To take advantage of this program,
call the rectory. Thank you and God Bless!

Please note: You can purchase gasoline with
this card at Tops Gasoline Station.

Ukrainian American Freedom Foundation

501C3 Tax Deductible Charity accepting donations.

Renovate
Dnipro

Humanitarian
Aid to Ukraine

UAFF-Dnipro 562 Genesee St. Buffalo, NY 14204

www.UkrainiansOfBuffalo.com

facebook.com/UkrainiansOfBuffalo.com

(716) 847-1281

Організація Оборони Чотирьох Свобід України

ODFFU – Buffalo, NY – Branch # 22

Emil Bandriwsky, President

CHURCH BULLETIN is published weekly.
Deadline for information is Friday Evening.
ЦЕРК. ВІСНИК видається тижнево.
Інформації подавати до четверга вечора.

SAINT NICHOLAS

UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH
УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА

СВЯТОГО МИКОЛАЯ
(ПІД ОПІКОЮ ПРЕЧИСТОЇ
ДІВИ МАРІЇ ОДІГІТРІЇ)

Par. E-Mail: - stnbuffalo@gmail.com

Web Page: - <http://www.stnbuffalo.com>

Dioc. Web: - <http://www.stamforddio.org>

308 Fillmore Avenue, Buffalo, N. Y. 14206

Rectory: (716) 852-7566

Fax: 855-1319

Kitchen: 852-1908

→ In Emergency call: (716) 830-3920

Fr. Robert Moreno: (716) 462-7085

Confession: Before Liturgies

Сповідь: Перед Св. Літургіями

Baptism: By appointment

Хрещення: За домовленням

Marriage: Contact 6 months in advance

Вінчання: Голоситися 6 місяців скорше

Religion classes – Релігійна Програма

See bulletin for scheduled dates.

Ministry to the sick – Опіка над хворима

Family members should call the Rectory

Родина повинна повідомити священика

IN EMERGENCY CALL ANY TIME

В разі потреби завжди можна закликати

V. Rev. Marijan Procyk, pastor

Please call if you are hospitalized,
homebound and need a priest.
Просимо закликати якщо ви у
лічниці, або приковані до ліжка!

Saturday, SEPTEMBER 9, 2023

Noon to 6 p.m.

Ukrainian FESTIVAL

Presented by St. John the Baptist Ukrainian Catholic Church

3275 ELMWOOD AVE., KENMORE, NY 14217

(ELMWOOD AVE BETWEEN SHERIDAN DRIVE AND THE I-290 YOUNGMANN EXPRESSWAY)

UKRAINIAN DANCE & MUSIC/ETHNIC UKRAINIAN FOOD (Pyrohy/ Pierogi, Stuffed Cabbage, Sausage) and BEVERAGES/ ETHNIC VENDORS, BAKED GOODS, THEME BASKETS, RAFFLES AND MORE ...

E.M. Cotter "E-20" Fireboat Yuri's Birthday Cruise Thursday, July 27, 2023

Please join Yuri and friends for a 2 hour Cruise aboard the Fireboat
Arrive at 4:45 PM
Ship Boarding at 5 PM Sharp

Ticket Includes:
Just the Fantastic Ride
Bring Your Own Beverage that must be consumed
From a Red Solo Cup
Donation \$100 per person
Call (716)824-6414
Roxanne Chase

for more Information & Tickets

BABEVILLE BUFFALO NY

ДАКНО ДРАКНА

TUESDAY, JULY 11

ASBURY HALL

GA SEATED TICKETS: \$30 ADVANCE AT BABEVILLEBUFFALO.COM

Наш Церковний Пікнік відбудеться у неділю 6 серпня по Св. Літургії. Потребуємо Вашої допомоги. Кошки чи Ваші пожертви на кошки, печиво, солодке і тому подібне. Будемо приготувляти шатра, столи і крісла у суботу 5 серпня. Просимо перечитати інформації по англійськи на літургійній сторінці.

Будемо робити вареники у суботу 22 липня На 8:30 рано Просимо прийти.

Сердечна усім подяка за Ваші пожертви на Епарехіяльний Фонд. Нам ще потрібно зібрати **принаймні \$815.00, щоб дійти до \$7,500.00, суми яка нам призначена.**

«Записуємо нові важливі сторінки в книзі примирення», — Глава УГКЦ та очільник польського єпископату у спільній Заяві

У Варшаві розпочалися заходи з нагоди вшанування 80-х роковин Волинської трагедії. 7 липня Блаженніший Святослав, Отець і Глава УГКЦ, та архієпископ Станіслав Гондецький, голова Конференції католицьких єпископів Польщі, помолилися за жертв трагедії, відтак підписали спільну Заяву про прощення та примирення між польським та українським народами.

Блаженніший Святослав та архієпископ Станіслав Гондецький підписують спільну Заяву до 80-х роковин Волинської трагедії, Варшава, 7 липня 2023 року, фото: Конференція католицьких єпископів Польщі

Богослужіння прощення та примирення відбулося в архикафедральному римо-католицькому соборі Святого Івана Хрестителя у Варшаві. До 80-х роковин Волинської трагедії архипастирі урочисто підписали Заяву про прощення та примирення народів, процес яких Католицькі Церкви розпочали понад 50 років тому.

«Історія відносин між польським і українським народами сповнена прекрасних, добрих і героїчних вчинків, але, на жаль, також складних і драматичних подій. Ці два народи охрестилися майже одночасно і, хоча вони й черпали з різних християнських традицій: один із латинської, а другий — із візантійської — їхнє хрещення відбулося ще в межах однієї неподільної Церкви», — йдеться у Заяві. (<https://ugcc.ua/>)

Заява

Верховного Архієпископа Святослава Шевчука, митрополита Києво-Галицького, Глави Української Греко-Католицької Церкви, та архієпископа Станіслава Гондецького, митрополита Познанського, голови Конференції єпископів Польщі, до 80-х роковин Волинської трагедії. Де намножився гріх, там безмірно виявилася благодать (Рим. 5, 20).

Історія відносин між польським і українським народами сповнена прекрасних, добрих і героїчних вчинків, але, на жаль, також складних і драматичних подій. Ці два народи охрестилися майже одночасно і, хоча вони й черпали з різних християнських традицій: один із латинської, а другий — із візантійської, — їхнє хрещення відбулося ще в межах однієї неподільної Церкви.

«Обидва наші народи пережили страшні трагедії ХХ століття, зазнаючи великого знищення з боку тоталітарних режимів — нацистського, комуністичного та крайнього націоналізму» (Заява від 9 червня 2015 року).

На жаль, кінець ХХ століття не був для нашої частини Європи рівнозначний завершенню епохи вбивств і етнічних чисток — аж до спроби позбавити окремі народи права на існування. Російська агресія проти України, що розпочалася 2014 року, а зараз набула форми повномасштабної війни, знову доводить, що примирення між нашими народами та співпраця вільної Польщі й вільної України — це необхідні умови миру в нашій частині Європи. В іншому разі карти розігруватиме «той третій».

Примирення — це непростий процес. Він вимагає піднесення над звичною мірою справедливості, особливо з боку того, хто більше — часто небезпідставно — почувається жертвою. Коли формула «пробачаємо і просимо пробачення», яку 1965 року використали польські єпископи в листі до німецьких, викликала спротив частини польських католиків, єпископат Польщі в листі до вірян писав: «Немає невинних людей. Ми переконані, що якби навіть один поляк виявився людиною негідною, якби навіть лише один поляк протягом історії зробив негідний вчинок, то ми

вже мали би причину сказати: „Перепрошуємо“, — якщо хочемо бути народом шляхетним і великодушним, народом із кращим майбутнім» (10 лютого 1966 року). Бо всі ми «відчуваємо глибоку внутрішню потребу визнання різних проявів невірності євангельським принципам, яких нерідко припускалися християни як польського, так і українського походження... Час відірватися від болісного минулого!» (св. Іван Павло II, Львів, 26 червня 2001 року).

Починаючи з 1987 року, ми реалізували багато спільних ініціатив заради примирення. Ми відкрито говорили про складні справи, називаючи, зокрема, волинські події вісімдесятирічної давнини «убивством і етнічними чистками, [жертвами яких] стали десятки тисяч невинних осіб, як-от жінки, діти й особи літнього віку, насамперед поляки, але й українці, а також ті, хто рятував сусідів і родичів від небезпеки» (Декларація про примирення, 28 червня 2013 року). У справі примирення йдеться не про те, щоб забути, а про те, щоб подолати зло з минулого, аби «завдяки очищенню історичної пам'яті всі були готові ставити вище те, що єднає, ніж те, що ділить» (св. Іван Павло II, Львів, 26 червня 2001 року). Звідти виростає спільний заклик до істориків про допомогу у встановленні істини про ті події, про масштаби драми, однак і про свідчення святості, що сяяла серед темряви — скажімо, на прикладі родини Ульмів: «Закликаємо польських і українських науковців продовжувати дослідження, що спираються на джерела, та співпрацювати задля визначення обставин тих жаклих убивств і для складання списку імен усіх постраждалих. Ми також бачимо потребу гідно вшанувати пам'ять жертв у місцях їхніх смертей і найбільших страждань» (Декларація про примирення, 28 червня 2013 р.).

Сьогодні, після відкриття масових поховань у Бучі, Ірпені чи Гостомелі, ми всі розуміємо, як важливо однозначно назвати винних, ексгумувати жертв, вшанувати їхнє право на гідне поховання та людську пам'ять.

Однак спершу треба зауважити, що часто ті, хто хоче подолати в собі почуття образи, плутають прощення з примиренням — а це два різні, хоч

і тісно пов'язані, досвіди. Пробачення передуює примиренню. Пробачення має характер внутрішнього досвіду. Воно відбувається в глибині серця й не залежить від ближнього. У примиренні натомість необхідна участь усіх сторін, утягнутих у конфлікт. Воно може ґрунтуватися тільки на взаємному пробаченні. Примирення може будуватися лише на правді та справедливості.

Після років спільних дій польських та українських єпископів обох обрядів можна сказати, що на папері примирення вже досягнули. Ми не

сперечаємося щодо фактів із нещодавньої історії та їх оцінки. В останні трагічні місяці це втілювалося в конкретних учинках, що виникають із відчуття близькості, зокрема й емоційної, із нашими братами з нещастя. Мільйони поляків відкрили свої домівки та серця для біженців з України. Польський уряд надає допомогу як українським біженцям, так і Українській державі. Чинимо це з огляду на наказ Євангелія, але також зі свідомістю, що цього разу українці борються «за нашу і вашу свободу». Парадоксально, що наслідком російської спроби знищити український народ стало зближення між нашими народами. «Де намножився гріх, там безмірно виявилася благодать» (Рим. 5, 20)

Наш покровитель на шляху польсько-українського примирення — св. Іван Павло II. Ми маємо пам'ятати про його ініціативу й особистий патронат над початком цього процесу. На початку свого понтифікату він казав: «Українці мають почуватися цінваними... Церква не має права відбирати в них історичної правди про них в ім'я єкуменізму» (Ясна Гура, 5 червня 1979 року). У духовному дозріванні до того, щоб переступити через індивідуальний і народний егоїзм, ми потребуємо святого покровителя, який вестиме нас стежками навернення.

Віriamo, що в ці скрутні дні ми запишемо нові важливі сторінки в книзі примирення, щоб змогли будувати наше спільне майбутнє як вільні з вільними та рівні з рівними. «Християни обох народів мають іти разом в ім'я одного Христа, до єдиного Отця, ведені тим самим Духом, який є джерелом і законом єдності. Нехай пробачення — уділене й отримане — розіллється, як благодатний бальзам, у кожному серці» (св. Іван Павло II, Львів, 26 червня 2001 року).

Варшава, 7 липня 2023 р.

Владика зазначають, що, починаючи з 1987 року, вдалося реалізувати багато спільних ініціатив заради примирення. «Ми відкрито говорили про складні справи, називаючи — зокрема — волинські події вісімдесятирічної давнини „убивством і етнічними чистками, жертвами яких стали десятки тисяч невинних осіб, як-от жінки, діти й особи літнього віку, насамперед поляки, але й українці, а також ті, хто рятував сусідів і родичів від небезпеки“, — пишуть вони, цитуючи Декларацію примирення від 28 червня 2013 року.

Після відкриття масових поховань у Бучі, Ірпені чи Гостомелі, йдеться у Заяві, усі розуміють, як важливо однозначно назвати винних, ексгумува-

ти жертв, вшанувати їхнє право на гідне поховання та людську пам'ять. Архиспископи зазначили, що потрібно також відрізнити два тісно пов'язані досвіди — прощення та примирення.

«Пробачення передуює примиренню, — зазначено в документі. — Пробачення має характер внутрішнього досвіду. Воно відбувається у глибині серця й не залежить від ближнього. У примиренні натомість необхідна участь усіх сторін, утягнутих у конфлікт. Воно може ґрунтуватися тільки на взаємному пробаченні. Примирення може будуватися лише на правді та справедливості».

Покровителем на шляху українсько-польського примирення є св. Іван Павло II, який у Львові у 2001 році зазначив, що у справі примирення йдеться не про те, щоб забути, а про те, щоб подолати зло з минулого, аби «завдяки очищенню історичної пам'яті всі були готові ставити вище те, що єднає, ніж те, що ділить». Блаженніший Святослав та архієпископ Станіслав Гондецький наголосили, що важливо пам'ятати про його ініціативу і особистий патронат над початком цього процесу.

На завершення спільної молитви Бл. Святослав виголосив подячне слово, у якому зазначив, що пишається тим, що Католицькі Церкви є серцем і рушійною силою шляху взаємного примирення, прощення та зцілення ран минулого: «Примирення між нашими народами — це процес загоєння ран, які і поляки, і українці несуть у своїх душах і сумлінні донині. Лікувати біль і травми не легко. Але, як душпастирі, ми маємо в руках бальзам Святого Духа, який Господь Ісус, наш Спаситель, залишив своїм апостолам, своїй Церкві. Цим бальзамом, який справді лікує рани, є взаємний діалог, прощення і примирення, а також молитва — присутність Церкви як доброї матері, яка обіймає, супроводжує і зігріває своїм теплом тих, хто замерз від цього почуття болю чи ненависті», — зауважив Предстоятель, «Зараз ми можемо будувати нові відносини, які народжуються на наших очах. Зараз ми будуємо нову пам'ять, яка, як каже Папа Франциск, є позитивною пам'яттю. І, вважаю, це дар Божий, яким ми повинні скористатися...» казав Блаженніший.